

Załącznik do
Uchwały Nr .....
Rady Miejskiej w Sokołowie Podlaskim
z dnia .....

**MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2025 ROK**

**URZĄD MIASTA SOKOŁÓW PODLASKI
OŚRODEK ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH**

Sokołów Podlaski 2024

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp	3 str.
II.	Problem uzależnień w świetle badań i przepisów	3 str.
III.	Podstawa prawna oraz strategiczne kierunki realizacji Programu	6 str.
IV.	Diagnoza i identyfikacja problemów społecznych w Sokołowie Podlaskim w roku 2022 – raport diagnostyczny	8 str.
V.	Raport sporządzony z danych uzyskanych od instytucji współpracujących w zakresie profilaktyki uzależnień	13 str.
	V.1. Dostępność alkoholu - dane z Wydziału Oświaty i Spraw Społecznych	13 str.
	V.2. Skutki spożywania alkoholu – dane z instytucji	14 str.
	1. Poradnia Leczenia Uzależnień	14 str.
	2. Centrum Pomocy Socjalnej	15 str.
	3. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	15 str.
	4. Komenda Powiatowa Policji	16 str.
	5. Sąd Rejonowy	17 str.
	6. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	17 str.
	7. Ośrodek Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	17 str.
	8. Szkoły podstawowe	18 str.
VI.	Funkcjonowanie MKRPA	19 str.
VII.	Stan zasobów umożliwiających dalsze działania	19 str.
VIII.	Cele i zadania „Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkotykowych na rok 2025”	22 str.
IX.	Finansowanie Programu	23 str.
X.	Działania służące osiągnięcia celów Programu w roku 2025	23 str.
XI.	Sposób monitoringu i ewaluacja	30 str.

I. WSTĘP

Zwiększenie liczby lat przeżytych w zdrowiu oraz zmniejszenie społecznych nierówności w zdrowiu to cel strategiczny Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.

Alkohol i narkotyki należą do najbardziej szkodliwych substancji psychoaktywnych. Niszczą zdrowie i życie człowieka, wpływają destrukcyjnie na prawidłowe funkcjonowanie rodziny. Są przyczyną wielu schorzeń somatycznych i psychicznych, silnie uzależniają psychicznie i fizycznie. Wywołują niepożądane reakcje organizmu – pobudzenie, agresję, obniżenie czujności, zwolnienie refleksu. Może to prowadzić do zachowań ryzykownych: wszczynania bójek, zaczepek, zachowań kryminogennych wiążących się z fałszywym poczuciem odwagi i wypadków komunikacyjnych spowodowanych prowadzeniem pojazdu pod ich wpływem. Osoby nadużywające substancji psychoaktywnych narażone są na różne choroby, degradację społeczną, utratę rodziny.

Alkohol i narkotyki powodują nie tylko ogromne straty zdrowotne i społeczne, ale także i ekonomiczne w skali gospodarki całego kraju. Bezpośrednie przełożenie ma to: na koszty leczenia, wypadki drogowe, system opieki socjalnej, leczenie odwykowe, przedwczesną umieralność, spadek wydajności pracy.

II. PROBLEM UZALEŻNIEŃ W ŚWIETLE BADAŃ I PRZEPISÓW.

ALKOHOL

Szacuje się, że w Polsce jest ok. 600 tys. osób uzależnionych od alkoholu, gdzie większością są mężczyźni. Bardzo podatną na uzależnienie grupą jest młodzież, rośnie też liczba kobiet pijących, szczególnie w wieku 30-40 lat. Polacy najwięcej kupują piwa – ponad 50% wydanych w 2018 roku pieniędzy na alkohol związana była z kupnem piwa. Po piwie najczęściej spożywanym alkoholem była wódka, a następnie whisky, której sprzedaż w roku 2018 wzrosła o 11%.

Na rynku wódki zwiększa się **udział małych objętości (do 200 ml)** popularnie zwanych „małpkami”. Ten trend budzi niepokój specjalistów od uzależnień. Zwracają oni uwagę zarówno na skalę zjawiska, jak i nowy styl konsumpcji alkoholu – picie w samotności, w ukryciu i w każdej dogodnej sytuacji.

Spożycie alkoholu przez Polaków od kilku lat utrzymuje się na wysokim poziomie. Niemal 9,5 litra czystego alkoholu na każdego mieszkańca (czyli nawet noworodka) spożywają rocznie Polacy (źródło: PARPA). To dużo, bo jeszcze w 1993 roku było to 6,5 litra czystego spirytusu. Rocznie statystyczny Polak w przedziale wiekowym powyżej 15 roku życia **wypija 11 litrów czystego spirytusu**.

W/g Dyrektora Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przyczyn tej sytuacji jest wiele m.in.: niska cena alkoholu w porównaniu do zarobków Polaków, duża dostępność alkoholu, który można kupić wszędzie - w sklepach monopolowych, sklepach spożywczych, na stacjach benzynowych, w kioskach.

Aktualne pozostają zagadnienia wynikające z używania substancji psychoaktywnych przez młodzież (alkoholu, narkotyków, leków, środków uspokajających i nasennych), które wyłoniły badania **ESPAD z 2019 roku** i które winny być uwzględniane w programowaniu pracy profilaktycznej:

Spożywanie alkoholu przez młodzież – badanie ESPAD 2019 rok.

Badania wykazały, że najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży są napoje alkoholowe. 80 % uczniów z badanej młodszej grupy wiekowej (15-16 lat) zadeklarowało, że piło alkohol przynajmniej raz w ciągu całego swojego życia. W starszej grupie (17-18 lat) było to - 92,8 proc. uczniów. W ciągu roku przed badaniem piło jakiegokolwiek napoje alkoholowe 67,9 proc. młodszych uczniów i 89 proc. uczniów starszych. Z kolei w czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 46,7 proc. piętnasto-szesnastolatków i 76,1 proc. siedemnasto-osiemnastolatków. Najbardziej popularnym napojem alkoholowym wśród młodzieży jest piwo, a najmniej – wino. Odsetek pijących dziewcząt jest nieznacznie wyższy niż chłopców.

1. Począwszy od 2015 roku badania wykazały lekką tendencję wzrostową traktowania picia alkoholu jako zachowania bardzo ryzykownego.
2. Wg badań nastąpił spadek dostępności napojów alkoholowych oraz spadek odsetka dokonujących zakupów.
3. Następuje wzrost liberalizmu rodziców – jest duże przyzwolenie rodziców na picie alkoholu.
4. Duża jest dostępność napojów alkoholowych dla młodych ludzi – 80% badanych potwierdza, że zakup alkoholu nie stanowi problemu.
5. Wielu młodych ludzi doświadcza problemów związanych z alkoholem. Są to problemy w szkole, z rodzicami, przyjaciółmi, kłopoty z policją, kłótnie i sprzeczki, przepychanki i bójki.
6. Młodzież sięgając po alkohol oczekuje pozytywnych doznań, nie dostrzega negatywnych konsekwencji picia alkoholu.

Szacunkowa skala problemów alkoholowych w Sokołowie Podlaskim.

Badania epidemiologiczne zrealizowane w Polsce umożliwiają oszacowanie skali nadużywania alkoholu. Według wskaźników przyjętych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych można oszacować, iż na terenie Sokołowa Podlaskiego społeczne skutki nadużywania alkoholu są następujące:

SKUTKI NADUŻYWANIA ALKOHOLU		WSKAŹNIK	POLSKA /40 mln/	W MIEŚCIE 18 TYS. /SOKOŁÓW PODLASKI/
1.	Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 600 tys.	ok. 360 osób
2.	Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika /współmałżonkowie, rodzice/	ok. 4% populacji	ok.1,5 mln	ok. 720 osób
3.	Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok.1,5 mln	ok. 720 osób
4.	Osoby pijące szkodliwie	ok. 5-7% populacji	2-2,5 mln	ok. 900 – 1260
5.	Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób dorosłych i dzieci	ok. 1011 osób dorosłych i dzieci

NARKOTYKI

Najnowsze badania ogólnoeuropejskie wskazują, że 15,5% osób w wieku 15-34 lat używało konopi indyjskich w roku 2021. Konopie indyjskie są odpowiedzialne za 45% wszystkich zgłoszeń do pierwszego

leczenia. Zaniepokojenie budzą doniesienia o fałszowaniu syntetycznymi kannabinoidami konopi, które przez to stają się silniejsze i bardziej toksyczne.

Produkcja narkotyków w Europie stale rośnie – w 2020 roku wykryto ponad 350 laboratoriów. Rynki narkotykowe obsługiwane są też cyfrowo w darknecie, mediach społecznościowych, przez komunikatory internetowe. Zauważa się również cały czas pojawiające się na rynku zastępcze substancje psychoaktywne zwane „dopalaczami”.

Badania w Polsce wykonane przez ESPAD w 2019 roku wskazują że:

1. Wśród nielegalnych substancji najbardziej rozpowszechnione są przetwory konopi indyjskich (marihuana i haszysz). Na drugim miejscu jest zażywanie leków uspokajających i nasennych bez przepisu lekarza.
2. Po marihuanie i haszyszu najbardziej rozpowszechnioną nielegalną substancją jest amfetamina.
3. Nastąpił spadek rozpowszechniania przekonań o dużym ryzyku związanym z używaniem przetworów konopi, nawet jeśli jest mowa o używaniu regularnym. Obserwuje się postawę akceptacji młodzieży dla środków nielegalnych tj. marihuany, haszyszu, amfetaminy.
4. Odnotowano tendencję spadkową wskaźników używania nowych substancji psychoaktywnych (tzw. „dopalaczy”).
5. Miejsca szczególnej dostępności narkotyków to: szkoła, dyskoteka, bar, ulica. W okresie wakacji następuje wzrost używania narkotyków.
6. Młodzież często doświadcza narastających problemów związanych z narkotykami. Są to problemy w szkole, problemy z rodzicami i przyjaciółmi, kłopoty z policją, seks bez zabezpieczeń, kłótnie i sprzeczki, przepychanki i bójki, niechciane doświadczenia seksualne, interwencje lekarza.
7. Jako środek inicjacyjny badania wskazują: marihuanę, haszysz, środki uspokajające i nasenne.
8. Można zauważyć dużą znajomość działania różnych środków przez badanych, bez świadomości skutków ich zażywania dla organizmu i funkcjonowania psychicznego i społecznego.

Podsumowanie badań przeprowadzonych w Polsce przez KCPU z 2023 r.

W 2022 roku w Polsce wypito 9,37 litrów 100% alkoholu i jest to wyraźnie mniej niż rok wcześniej (9,73 litrów). W strukturze spożycia prym wiodzie piwo, które już od końca lat 90. XX wieku jest ulubionym napojem Polaków, a od początku lat dwutysięcznych niezmiennie ponad połowa alkoholu wypijana była w postaci piwa. Wcześniej większy udział w strukturze miały wyroby spirytusowe. Z przeprowadzonego w 2020 roku ogólnopolskiego badania wynika, że ponad 80% badanych piło w ciągu 12 miesięcy przed badaniem przynajmniej jeden rodzaj alkoholu. W ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem nie piło 19,2% osób. Rozpowszechnienie abstynencji jest znacznie wyższe wśród kobiet (26,5%) niż mężczyzn (12,6%).

W 2021 roku zostały przeprowadzone badania ankietowe na uczniach ostatnich klas szkół ponadpodstawowych przez Fundację CBOS oraz KCPU. W ciągu miesiąca poprzedzającego badanie w 2021 roku 66% (74% w 2018 roku) uczniów przynajmniej raz piło piwo, 62% (tak samo jak w roku 2018) – wódkę i inne mocne alkohole, a 37% (43% w 2018 roku) – wino. W porównaniu z poprzednim pomiarem nastąpił spadek wskaźników dotyczących picia piwa oraz wina. Według tych badań odnotowano również zmniejszenie się odsetka badanych, którzy zażywali narkotyki w ciągu ostatniego roku 16% (2018) do 13% (2021).

Według danych z badania EZOP II w Polsce odnotowano 583 tysiące osób uzależnionych od alkoholu oraz 59 tysięcy osób uzależnionych od narkotyków.

Najnowsze dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego NIH – Państwowego Instytutu Badawczego wskazują na ponad dwukrotny wzrost liczby nowych przypadków zakażeń HIV, związanych z iniekcyjnym używaniem narkotyków – z 14 przypadków w 2021 roku do 30 przypadków w 2022 roku.

W 2021 roku liczba zgonów z powodu alkoholu osiągnęła najwyższą wartość 14 048 przypadków, co oznacza wzrost o 40% w porównaniu z rokiem 2020 – w przypadku zgonów z powodu narkotyków odnotowano również ich wzrost o 60 przypadków w 2021 roku i ich liczba osiągnęła 289. W Polsce z kolei zarejestrowano zwiększoną liczbę zgonów z powodu syntetycznych katynonów.

Z pozytywnych tendencji warto odnotować, że dane z 2022 roku wskazują na spadek wskaźników zatruć z powodu NSP do 303 przypadków z 517 w 2021 roku. W ostatnim dziesięcioleciu systematycznie malała także liczba wypadków drogowych z udziałem użytkowników dróg będących pod wpływem alkoholu z 4028 w 2013 roku do 2248 w 2022 roku. W 2022 roku 8,1% ogółu wypadków zostało spowodowanych przez uczestników ruchu pozostających pod wpływem alkoholu.

Polska jest jednym z większych producentów narkotyków syntetycznych w Europie. W 2022 roku zabezpieczono w naszym kraju rekordową liczbę 60 laboratoriów, z tego blisko połowa produkowała nowe substancje psychoaktywne. Dane policyjne odnotowują, że w ostatnich latach znacznie wzrosła liczba laboratoriów zajmujących się produkcją katynonów.

III. Podstawa prawna oraz strategiczne kierunki realizacji Programu.

Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Sokołowa Podlaskiego określa cele, zadania i zamierzenia w dziedzinie wychowania bez nałogów, zapobiegania przemocy domowej, zapobiegania chorobie alkoholowej i narkotykowej oraz leczenia uzależnionych i łagodzenia skutków nadużywania alkoholu i narkotyków. Podstawą do planowania corocznych działań w tym zakresie jest:

1. „Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi” (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151).
2. „Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939).
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025.
4. „Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025”.
5. Raport z badania – „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych w Mieście Sokołów Podlaski” - raport wykonany w 2022 roku na zlecenie Burmistrza Miasta Sokołów Podlaski przez firmę „INVESIS” z Myślenic.
6. Analiza danych otrzymanych od instytucji współpracujących w zakresie rozwiązywania problemów związanych z alkoholem.

Powyższe akty prawne nakładają na instytucje Państwa, w tym jednostki samorządowe, odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo – wychowawczej i zdrowotnej w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom, w szczególności poprzez realizację następujących zadań:

1. Edukację zdrowotną i profilaktykę uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowaną zgodnie z wynikami badań naukowych oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom.
2. Monitorowanie i badanie problematyki związanej z sytuacją w zakresie używania wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych

(dopalaczy), spożywania alkoholu (z uwzględnieniem poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu).

3. Edukację kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu uzależnień.
4. Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub potwierdzonej skuteczności w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.
5. Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin.
6. Zwiększanie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie.
7. Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja osób uzależnionych oraz ich bliskich.
8. Zmniejszenie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu. Zwiększenie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie dystrybucji, sprzedaży, reklamy oraz spożywania napojów alkoholowych.

(NPZ na lata 2021-2025)

Zadania własne gminy w celu przeciwdziałania alkoholizmowi, zgodnie z art.4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, obejmują:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 10.1 ustawy „o przeciwdziałaniu narkomanii”, przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy i obejmuje następujące działania:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

5. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

IV. DIAGNOZA I IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W SOKOŁOWIE PODLASKIM W 2022 ROKU NA PODSTAWIE RAPORTU DIAGNOSTYCZNEGO.

Aby określić skalę problemów i zagrożeń w mieście, w roku 2022, wykonano na zlecenie Burmistrza Miasta Sokołów Podlaski „Diagnozę lokalnych zagrożeń społecznych w Mieście Sokołów Podlaski”. Diagnozę wykonała firma wybrana w drodze konkursu ofert – „INVESIS” z Myślenic. Działania badawcze miały na celu:

1. Zidentyfikowanie problemów dotyczących m.in. uzależnień w różnych grupach wiekowych.
2. Uchwycenie czynników prowokujących do powstawania sytuacji problemowych
3. Określenie skali oraz zakresu tych problemów
4. Rozpoznanie i zdiagnozowanie skutków występujących problemów.
5. Propozycję rozwiązań zmniejszających negatywne konsekwencje.

Dane uzyskano przeprowadzając wywiady z:

- 208 dorosłymi mieszkańcami Sokołowa Podlaskiego,
- 20 sprzedawcami napojów alkoholowych,
- 682 uczniami szkół podstawowych (400 uczniów klas IV-VI oraz 282 uczniów klas VII-VIII),
- 97 nauczycielami,
- 12 pracownikami Centrum Pomocy Socjalnej,
- 192 rodziców uczniów.

Ocena problemów społecznych w opinii mieszkańców Sokołowa Podlaskiego w 2022 roku.

Problemy społeczne	Ważność problemu w skali 1-5
Alkoholizm	3,63
Trudna sytuacja materialna i ubóstwo	3,20
Bezrobocie	3,17
Narkomania	3,10
Przemoc	3,10
Nowe substancje psychoaktywne (dopalacze)	3,08
Uzależnienia behawioralne	3,08
Wzrost przestępczości	2,38

Jak wynika z badań ankietowani mieszkańcy w hierarchii problemów najwyżej usytuowali problem alkoholizmu, którego ważność ocenili na poziomie 3,63 /w skali 1-5/. Kolejnymi zauważalnymi przez mieszkańców problemami w mieście okazały się problem ubóstwa i problem bezrobocia. Mieszkańcy wskazywali inne najistotniejsze problemy w ich otoczeniu. Wśród nich znalazły się: drożyzna, inflacja, brak

miejsc pracy oraz uzależnienie od Internetu. Najwyższa pozycja zjawiska alkoholizmu wskazuje na priorytetowy kierunek działań podejmowanych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

DIAGNOZA ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH W 2022 ROKU - WYNIKI BADAŃ.

PROBLEM ALKOHOLIZMU W ŚWIADOMOŚCI DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW MIASTA.

- 56,73% badanych mieszkańców uważa, że osoby spożywające alkohol stanowią zagrożenie dla bezpieczeństwa społeczności lokalnej.
- 62,50% ankietowanych mieszkańców zadeklarowało, że zna w swoim otoczeniu osoby nadużywające alkoholu.
- Większość badanych mieszkańców uważa, że spożywanie alkoholu w miejscach publicznych w okresie pandemii jest rzadsze.
- Zdaniem większości respondentów rzadszy jest widok awanturujących się pod wpływem alkoholu.
- 59,62% ankietowanych mieszkańców stwierdziło, że ogólne spożycie alkoholu przez dorosłych utrzymuje się na podobnym poziomie.
- 42,31% respondentów uważa, że małe dzieci piją więcej niż wcześniej.
- Według 83,51% badanych nauczycieli w ich szkołach są uczniowie, którzy mają już za sobą inicjację alkoholową.
- 85,00 % ankietowanych sprzedawców stwierdziło, że rzadko spotyka się z próbami zakupu alkoholu przez osoby poniżej 18 roku życia.

Wnioski i rekomendacje:

- Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży alkoholu w zakresie przestrzegania i zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim i nietrzeźwym.
- Prowadzenie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych z asertywnych technik odmowy sprzedaży alkoholu osobom nieletnim i nietrzeźwym.
- Zwiększenie poziomu egzekwowania prawa w zakresie spożywania alkoholu w miejscach publicznych.
- Rozpowszechnianie informacji o instytucjach lokalnych udzielających pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym.
- Prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie profilaktyki alkoholowej.
- Promowanie wydarzeń kulturalnych i społecznych o charakterze bezalkoholowym.
- Wzbogacanie oferty aktywnych form spędzania czasu wolnego.

PROBLEM NARKOMANII W ŚWIADOMOŚCI DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW MIASTA.

- 56,73% mieszkańców uważa, iż problem narkomanii jest zauważalny na terenie miasta, natomiast są to nieliczne przypadki.
- Według 37,11% nauczycieli w ich szkole są uczniowie, którzy mieli kontakt z narkotykami.
- 89,69% badanych nauczycieli uważa, że wśród uczniów można zaobserwować niepokojące zachowania, które mogą sugerować problemy depresyjne, problemy z uzależnieniem.
- 27,84% nauczycieli ocenia dobrze swój poziom wiedzy w zakresie rozpoznawania objawów odurzenia alkoholowego lub narkotykowego.
- 56,77% rodziców rzadko rozmawia z dziećmi nt. konsekwencji związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych.

- Zdecydowana większość badanych mieszkańców tj. 83,65% nie posiada wiedzy na temat tego, gdzie można nabyć narkotyki.
- 19,23% ankietowanych mieszkańców przyznało, że zna osoby zażywające narkotyki.
- 6,73% mieszkańców przyznało się do eksperymentowania z narkotykami.

Wnioski i rekomendacje:

- Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie przeciwdziałania narkomanii.
- Realizowanie lokalnych kampanii społecznych na temat działania substancji psychoaktywnych.
- Promowanie wśród społeczności lokalnej zdrowego stylu życia.
- Współpraca lokalnych instytucji w zakresie podejmowania działań na rzecz ograniczania rozmiarów zjawiska narkomanii.
- Prowadzenie działań edukacyjno-profilaktycznych oraz informacyjnych na temat nowych substancji psychoaktywnych w tym przede wszystkim e-narkotyków.

PRZEMOC W OPINIACH DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW MIASTA

- Jak twierdzi zdecydowana większość badanych tj. 97,12% bicie, szarpanie i popychanie najczęściej oznaczają przemoc w rodzinie.
- 32,69% badanych mieszkańców potwierdza znajomość rodzin, w których stosowana jest przemoc.
- 8,65% respondentów osobiście doświadczyło przemocy w rodzinie, a osobą stosującą przemoc był najczęściej ojciec.
- 29,69% badanych rodziców nie popiera zakazu stosowania kar cielesnych.
- 22,12% mieszkańców dopuszcza stosowanie kar cielesnych wobec dzieci, w sytuacji kiedy inne metody wychowawcze zawodzą.
- 18,75% badanych rodziców używa siły fizycznej (rzadko), raz na pół roku.
- 35,94% badanych rodziców zna rodziny, w których stosowane są kary cielesne wobec dzieci.
- 58,76% badanych nauczycieli spotyka się z atakami agresji i przemocy wśród uczniów, jednak są to nieliczne przypadki.
- 97,94% badanych nauczycieli wie jak postępować w sytuacji wystąpienia przemocy między uczniami.

Wnioski i rekomendacje.

- Organizowanie spotkań z mieszkańcami i programów informacyjnych podczas których udzielane byłyby porady jak radzić sobie z przemocą w rodzinie.
- Udzielanie informacji na temat instytucji świadczących pomoc osobom dotkniętym problemem przemocy w rodzinie.
- Prowadzenie działań edukacyjno-profilaktycznych w szkołach wśród rodziców oraz kadry pedagogicznej.

PROBLEM PRZEMOCY I AGRESJI W ŚRODOWISKU SZKOLNYM.

- Uczniowie biorący udział w badaniu potwierdzają występowanie przemocy w szkole.
- 32% uczniów klas IV-VI potwierdziło, że osobiście doświadczyło w szkole przemocy oraz 43,26% uczniów klas VII-VIII.
- Zarówno wśród uczniów młodszych jak i starszych najczęściej spotykana formą przemocy okazała się agresja słowna, a kolejno ośmieszanie i wulgaryzmy.

- 32,50% uczniów klas IV-VI oraz 25,53% uczniów klas VII-VIII przyznało, że w szkole są uczniowie, przed którymi odczuwają lęk.
- 25,50% uczniów klas młodszych i 28,72% uczniów klas starszych spotyka się z aktami przemocy poza szkołą.
- 19,25% uczniów klas młodszych oraz 28,01% uczniów klas starszych brało czynny udział w akcie przemocy.
- Uczniowie niezależnie od wieku najczęściej wskazywali dyrekcję szkoły, wychowawcę czy pedagoga jako osoby, do których się zwrócić, jeśli będą ofiarą lub świadkiem przemocy.

Wnioski i rekomendacje.

Jak wynika z diagnozy szczególnie wydaje się być walka z agresją słowną, ośmieszaniem czy poniżaniem. Agresja i przemoc w szkole przejawia się głównie w różnych formach napastliwości czy dokuczliwości jednych uczniów wobec innych (impulsywnym uderzeniu, zwymyślaniu, złośliwym podstawieniu nogi itp.) bądź w używaniu przez jakąś grupę dzieci siły czy pośredniej przemocy wobec słabszych, aby ich zastraszyć, podporządkować, uzyskać od nich pożądane „usługi” i dobra (np. pieniądze, przedmioty). Należy zatem kontynuować projekty skupiające się na profilaktyce problemów agresji i przemocy, ukierunkowane na wszystkich uczniów a więc:

- Prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zagadnień agresji ze szczególnym uwzględnieniem agresji słownej, poniżania o ośmieszania. Zwiększanie wiedzy w zakresie sposobów radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych oraz reagowania wobec zachowań agresywnych. Ponadto niezbędnym jest zwrócenie uwagi na rolę osoby krzywdzącej oraz tego jak bardzo silnie jej działanie może wpłynąć na psychikę ofiary, szczególnie w tak młodym wieku.
- Ułatwianie dostępności informacji na temat instytucji świadczących pomoc osobom dotkniętym problemem przemocy.
- Wzmacnianie czynników chroniących wśród dzieci i młodzieży.

Uczniowie wobec problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi.

Zażywanie substancji psychoaktywnych przez uczniów.

- Spośród osób mających za sobą inicjację alkoholową, 29,90% uczniów klas VII-VIII piło alkohol za namową osób trzecich.
- Wśród okoliczności sprzyjających sięganiu po alkohol uczniowie najczęściej wskazywali okres wakacyjny. Osoby, które przyznały się do picia alkoholu najczęściej deklarowały, że spożywały alkohol tylko raz (58,76%).
- Spośród osób mających za sobą inicjację nikotynową, 42,11% uczniów klas VII-VIII zapaliło pierwszego papierosa za namową osób trzecich.
- Zdecydowana większość ankietowanych zaprzeczyła, iż używała narkotyków – do zażywania narkotyków przyznało się 8 uczniów z klas starszych.
- Badani uczniowie prezentują dość dobry poziom wiedzy nt. konsekwencji zdrowotnych stosowania narkotyków, a także sankcji prawnych z tytułu ich posiadania.

Wnioski i rekomendacje

Analizując powyższe dane zauważamy, że wraz z wiekiem wzrasta możliwość dostępu do używek jakimi są papierosy, alkohol czy też narkotyki. Co więcej wielu uczniów ma problem z asertywnością, gdyż jak przyznaje ich pierwszy kontakt z tego rodzaju używkami nastąpił za namową osób trzecich. Ważna jest rola rodziców, gdyż jak się okazało w obydwu grupach wiekowych rodzice cieszą się bardzo wysokim zaufaniem i uczniowie przyznają, że chętnie dzielą się z nimi swoimi problemami. Zasadnym więc jest podejmowanie następujących działań:

- Prowadzenie programów informacyjno-profilaktycznych podnoszących świadomość w zakresie zdrowotnych, psychologicznych i społecznych konsekwencji nadużywania alkoholu, palenia papierosów, czy używania narkotyków.
- Organizowanie warsztatów profilaktycznych mających na celu uświadamianie uczniów na temat skutków używania substancji psychoaktywnych oraz odpowiedzialności za namawianie do tego innych.
- Wzmacnianie czynników chroniących dzieci i młodzieży takich jak: wzmacnianie postawy asertywnej, wzmacnianie poczucia własnej wartości niezależnej od opinii rówieśników oraz wspieranie zainteresowań uczniów.
- Prowadzenie programów profilaktycznych kształtujących kompetencje osobowościowe młodych ludzi oraz ich zdolności interpersonalne niezbędne do satysfakcjonującego funkcjonowania wśród rówieśników bez pomocy alkoholu, papierosów i narkotyków/dopalaczy.
- Realizowanie szkoleń i warsztatów dla uczniów z zakresu profilaktyki społecznej.
- Preferowanie programów profilaktycznych w szkołach obejmujących oprócz warsztatów dla młodzieży także zajęcia dla rodziców jak również dla kadry pedagogicznej.
- Realizowanie warsztatów dla nauczycieli i wychowawców w zakresie tworzenia, realizacji monitoringu i ewaluacji profilaktycznej.

PROBLEM CYBERPRZEMOCY WŚRÓD UCZNIÓW.

- Większość badanych wie czym jest cyberprzemoc. Wiedzę na ten temat potwierdziło 52,25% uczniów klas IV-VI oraz 77,30% uczniów klas VII-VIII.
- Ankietowani potwierdzają przypadki, w których osobiście doświadczyli cyberprzemocy, gdyż ktoś zrobił im zdjęcie lub nakręcił film wbrew ich woli. Takie sytuacje zostały potwierdzone przez 40,50% uczniów klas IV-VI oraz 56,38% klas VII-VIII.
- Część uczniów przyznała się do oczerniania lub szantażowania kogoś przy użyciu urządzeń elektronicznych. Takie przypadki potwierdziło 13,25% uczniów klas młodszych oraz 18,44% badanych z klas starszych.
- Wielu ankietowanych zadeklarowało zawieranie znajomości przez Internet, a wraz z wiekiem częstotliwość takich sytuacji dość dynamicznie wzrasta. Wśród uczniów klas młodszych do tego typu działań przyznało się 53,00%, a w grupie uczniów starszych – 75,53%.

Wnioski i rekomendacje:

Część badań dotycząca zjawiska cyberprzemocy wskazuje, że jest to problem dotyczący również uczniów z Sokołowa Podlaskiego. Należy więc pracować z młodzieżą nad wrażliwością wobec cyberprzemocy oraz poszerzać ich wiedzę na temat tego jak odpowiednio reagować w sytuacji zetknięcia się z tym zjawiskiem.

Należy zwrócić uwagę, że wielu uczniów deklaruje zawieranie znajomości przez Internet. Istotnym jest więc uświadamianie na temat zagrożeń czyhających w Internecie, gdyż wraz z wiekiem zmienia się cel wykorzystywania sprzętów elektronicznych i uczniowie zaczynają coraz częściej przeglądać portale społecznościowe, strony poświęcone rozrywce oraz uczestniczyć w grach w wirtualne światy. W związku z tym ważne jest poznawanie zasad racjonalnego korzystania z mediów, ochrony swojej prywatności i danych osobowych.

- W ramach działań profilaktycznych należy realizować programy profilaktyczne z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu, wspieranie świadomości prawnej uczniów, rozwijanie umiejętności ochrony przed niebezpiecznymi sytuacjami, poszerzanie wiedzy z zakresu ochrony własnych danych.
- Przekazywanie informacji na temat niebezpieczeństwa, jakim jest zawieranie nowych znajomości w Internecie.
- Realizowanie projektów profilaktycznych dotyczących zagadnienia przemocy rówieśniczej z naciskiem na cyberprzemoc i hejt. Ważnym jest podejmowanie działań ukierunkowanych na poszerzenie wiedzy na temat zagrożeń związanych z cyberprzemocą i hejtem oraz kształtowanie od najmłodszych lat wrażliwości wobec takiego zjawiska.
- Przekazywanie informacji na temat organizacji czy serwisów internetowych pomagających w sytuacji zetknięcia się z cyberprzemocą.

V. RAPORT SPORZĄDZONY Z DANYCH UZYSKANYCH OD INSTYTUCJI WSPÓŁPRACUJĄCYCH W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.

V.1. Dostępność napojów alkoholowych.

Sprzedż alkoholu.

Według danych na dzień 30.10.2024 roku:

- Ludność miasta liczyła ogółem: **18 390**, osób zameldowanych na pobyt stały – **18 111**, w tym: **14 825** to osoby, które ukończyły 18 lat.
- W 2024 roku zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych (w tym piwa) posiadało: **53** punkty sprzedaży detalicznej i gastronomicznej:
  - do spożycia w miejscu sprzedaży: 15
  - do spożycia poza miejscem sprzedaży: 38
- Na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych statystycznie przypada:
  - 368 mieszkańców miasta
  - 296 mieszkańców pełnoletnich
- Maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz zasady usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Miasta Sokołowa Podlaskiego reguluje Uchwała N XXXIII/200/2018 Rady Miejskiej w Sokołowie Podlaskim z dnia 17 września 2018 roku.
- W 2023 roku wydano 8 jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w 2024 roku wydano 6 jednorazowych pozwoleń. Jak obrazuje poniższa tabela w 2024 roku na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypadło **368** mieszkańców (296 dorosłych).

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Liczba mieszkańców na 1 punkt	369	365	343	374	343	368
Liczba osób dorosłych na 1 punkt	300	303	290	305	290	296

W Sokołowie Podlaskim zdecydowanie przeważa liczba punktów sprzedaży alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży – 38 punktów, natomiast liczba punktów sprzedaży alkoholu przeznaczonego do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi 15.

Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych jest jednym z zadań Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Kontrola taka odbywa się systematycznie wg ustalonego planu.

V.2. Skutki spożywania alkoholu.

1. Dane z Poradni Leczenia Uzależnień

Dane z Poradni Leczenia Uzależnień w Sokołowie Podlaskim						
Dane dot. miasta	2019	2020	2021	2022	2023	31.10.2024
Liczba osób uzależnionych od alkoholu zarejestrowanych:						
ogółem	128	92	101	109	99	113
po raz pierwszy w danym roku	55	42	40	44	59	45
podjęto terapię	65	36	34	36	25	36
Liczba osób współuzależnionych						
ogółem zarejestrowanych	73	59	29	39	29	27
po raz pierwszy w danym roku	41	30	14	16	25	20
podjęto terapię	20	12	9	10	9	7
Liczba udzielonych porad indywidualnych- ogółem	1059	894	906	940	1005	970
Liczba osób uzależnionych od narkotyków, które podjęły terapię	0	4	0	0	0	0
Liczba udzielonych porad osobom z problemem narkotykowym	4	3	5	3	7	3
Porady udzielone z powodu innych uzależnień	3 hazard	3 hazard	6 hazard	4 hazard	3 hazard	3 hazard

Co roku Poradnia Leczenia Uzależnień w Sokołowie Podlaskim rejestruje nowe osoby z problemem alkoholowym. Zgłaszają się też osoby z problemem narkotykowym i innymi uzależnieniami. Osoby z problemem alkoholowym realizują w poradni podstawowy program terapii alkoholowej, natomiast ponadpodstawowy program terapii mogą kontynuować w ORPA w grupie zapobiegania nawrotom choroby alkoholowej i brania narkotyków prowadzonej przez terapeutę uzależnień. Osoby z innymi uzależnieniami otrzymują informację o placówce leczących te uzależnienia.

2. Dane z Centrum Pomocy Socjalnej w Sokołowie Podlaskim.

Centrum Pomocy Socjalnej w Sokołowie Podlaskim do dnia 31.10. 2024 roku udzieliło pomocy materialnej lub finansowej **322** rodzinom, z czego w **19** rodzinach zła sytuacja materialna wynikała z nadużywania alkoholu przez jednego z członków rodziny. W 2024 roku z miejskich środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych sfinansowano obiady dla **19** dzieci pochodzących z rodzin alkoholowych. Na obiady dla dzieci przeznaczono kwotę: **10 000,00 zł.**

	Rok					
	2019	2020	2021	2022	2023	Do 31.10.2024
Liczba rodzin korzystających z pomocy CPS	452	364	357	355	326	322
Liczba rodzin z problemem alkoholowym korzystająca z pomocy CPS.	42	24	31	17	19	13
Liczba osób w rodzinach z problemem alkoholowym, które korzystają z pomocy CPS	98	56	53	30	35	25
Liczba dzieci, które korzystają z dofinansowania do wyżywienia w stołówkach szkolnych:						
– ogółem	298	280	213	201	204	149
– w tym z rodzin z problemem alkoholowym	49	25	21	18	16	19
Liczba rodzin z problemem narkotykowym	1	0	2	1	1	1
Liczba osób z problemem narkotykowym	6	0	3	1	1	1
Liczba rodzin z problemem przemocy	5	6	2	2	1	1

3. Dane dotyczące Zespołu Interdyscyplinarnego.

	2019	2020	2021	2022	2023	Do 31.10.2024
Liczba rodzin z problemem przemocy	60	63	55	28	48	49
Liczba osób doznających przemocy w rodzinie						
– ogółem	72	71	59	29	50	51
– dzieci	3	0	0	1	1	15
Liczba prowadzonych Niebieskich Kart	72	70	59	29	50	51

4. Dane z Komendy Powiatowej Policji / P – powiat M- miasto/

Rodzaj/ kategoria wykroczenia	2019		2020		2021		2022		2023		31.10.2024	
	P	M	P	M	P	M	P	M	P	M	P	M

PRZESTĘPSTWA (pow. 0,5‰ alkoholu we krwi)												
Kierowanie pojazdami pod wpływem alkoholu	99	32	131	55	121	49	96	46	49	50	41	55
Wypadki drogowe	5	0	3	1	28	11	12	9	3	1	4	2
WYKROCZENIA (0,2-0,5‰ alkoholu we krwi)-liczba prowadzonych czynności wyjaśniających.												
Kierowanie pojazdami pod wpływem alkoholu ogółem w tym:	23	7	19	8	26	9	20	10	8	19	12	13
• Pojazdami samochodowymi	34	7	2	1	1	1	0	1	7	5	5	1
• Rowerami												
Wykroczenia popełnione przez pieszych pod wpływem alkoholu.	1	0	0	0	0	0	2	0	2	4	1	5
Zakłócanie porządku publicznego pod wpływem alkoholu.	32	19	26	18	19	12	19	10	18	11	2	7
Nieobyczajne wybryki	115	75	93	55	101	69	73	79	78	100	59	53
Podjęcie czynności zawodowych pod wpływem alkoholu.	10	8	12	11	7	5	12	10	0	1	0	2
Naruszenie przepisów ustawy o wychow. w trzeźwości art. 43 ust. 1-3	-	-	-	33	35	20	47	21	134	394	96	263
Liczbę zatrzymanych nieletnich będących pod wpływem alkoholu	2	2	0	5	7	5	0	0	0	0	0	0
PRZEMOC DOMOWA - interwencje związane z przemocą domową stosowaną												
ogółem	256	99	203	62	183	83	111	41	48	59	135	128
pod wpływem alkoholu	190	78	148	48	78	40	70	20	39	42	76	80
wdrożona Procedura	52	83	140	62	183	83	111	41	30	21	23	40
Liczba spraw zgłoszonych do sądu w związku z przemocą domową	52	16	29	28	29	16	22	7	41	13	21	8

Dane z Komendy Powiatowej Policji w Sokołowie Podlaskim dot. narkotyków /P - powiat, M – miasto/.

Ilość postępowań wszczętych w związku z nieprzestrzeganiem ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.	2020		2021		2022		2023		31.10. 2024	
	P	M	P	M	P	M	P	M	P	M
Posiadanie narkotyków	40	19	47	37	32	27	9	29	1	15
Dystrybucja narkotyków	0	0	4	3	0	0	0	0	0	0

5. Dane z Sądu Rejonowego /K-Sąd Karny, R – Sąd Rodzinny/.

Rodzaj wykroczenia	2020		2021		2022		2023		31.10.2022	
	K	R	K	R	K	R	K	R	K	R
Zakłócanie porządku publicznego										
• Ogółem	11	9	7	11	6	9	6	15	10	10
• Pod wpływem alkoholu	4	0	6	3	5	2	5	4	7	3
Wykonywanie czynności zawodowych w stanie nietrzeźwości	2	0	2	0	2	0	1	0	0	0
Sprzedaż napojów alkoholowych Bez wymaganego zezwolenia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Nabywanie lub spożywanie napojów alkoholowych w miejscach niedozwolonych	8	0	1	5	4	0	2	0	1	0
Prowadzenie pojazdów po spożyciu Alkoholu	13	0	14	0	4	0	5	0	8	0
Zakłócanie ruchu drogowego przez pieszych po spożyciu alkoholu.	12	0	10	0	-	-	-	-	-	-
Posiadanie narkotyków	5	4	8	0	4	1	5	0	14	0
Dystrybucja narkotyków	1	0	0	0	0	0	3	0	0	0
Przemoc domowa										
– ogółem	4	21	4	16	3	10	6	47	7	39
– pod wpływem alkoholu	4	18	4	14	2	5	6	32	5	28

6. Dane z Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania problemów Alkoholowych.

Liczba wniosków skierowanych do MKRPA o zobowiązanie do leczenia odwykowego	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Do 31.10.2024
Wnioski wpływające w danym roku	14	34	22	16	16	11	13
Skierowane do sądu	10	23	9	2	3	8	6
Zamknięte	3	11	12	4	2	19	8
Prowadzone nadal	1	-	1	10	11	9	10

Dane z Ośrodka Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Formy pomocy	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	30.06.2024
Terapia osób uzależnionych od alkoholu- grupa nawrotów.								
konsultacje motywujące do podjęcia leczenia	7	13	20	6	11	9	15	7

sesje rodzinne	3	5	3	1	0	0	0	0
praca w grupie terapeutycznej	21	15-24	16-25	25	18	20	26	25
Porady prawne.								
ogółem	117	213	83	122	97	60	155	69
w tym problemem alkoholowym,	21	90	39	19	30	21	30	26
w tym z problemem narkotykowym	0	0	0	0	9	9	22	9
rodzinom z przemocą	0	0	0	0	27	16	43	15
Terapia ofiar przemocy domowej:								
konsultacje indywidualne	194	321	309	609	585	337	611	287
praca z grupą	4-6 Osób	40 spotka	12 spotka	6 spotkań	zawieszona	zawieszona	zawieszona	zawieszona
konsultacje małżeńskie	-	-	25	56	19	24	24	22
Socjoterapia dzieci i rodzin:								
porady indywidualne	79	225	112	221	216	115	216	98
terapię rodzinne	6	11	5	10	11	6	6	5
dzieci będące pod opieką terapeuty	9	13	12	27	16	18	18	18
Terapia osób współuzależnionych – Studium Rozwoju Osobistego.								
liczba osób uczestniczących w pracy grupowej.	14	11	12	14	11	10	10	10
Porady edukacyjno-terapeutyczne osób współuzależnionych i uzależnionych.								
konsultacje indywidualne ogółem	0	0	74	201	175	62	135	78
Rodzinom narkotykowym	0	0	0	0	13	3	12	6
grupa wsparcia dla współuzależnionych	0	0	6	zawieszona	zawieszona	zawieszona	zawieszona	zawieszona
Porady udzielone w punkcie konsultacyjnym	287	520	185	1299	1495	650	1186	1395

7. Dane z sokołowskich szkół:

W 2024 roku szkoły nie odnotowały przypadków uczniów przebywających w szkole pod wpływem alkoholu bądź narkotyków. Zdarzały się przypadki zachowań agresywnych - szkoły podejmowały działania korygujące zachowania uczniów, stosując obowiązujące w szkołach procedury. Szkoły na podstawie opracowywanych corocznie „Szkolnych programów profilaktycznych” realizują zadania z zakresu profilaktyki uzależnień. Miasto od wielu lat wspiera merytorycznie i finansowo te działania. Miasto finansuje szkolenia przygotowujące nauczycieli do prowadzenia programów wskazanych w „Systemie programów rekomendowanych”, wzbogaca szkoły w pakiety multimedialne dot. tematyki uzależnień oraz w informatory i poradniki dla rodziców.

VI. FUNKCJONOWANIE MIEJSKIEJ KOMISJI DS. ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

1. Miejska Komisja Rozwiązywania problemów Alkoholowych w Sokołowie Podlaskim została powołana na podstawie Zarządzenia Burmistrza Miasta Sokołowa Podlaskiego.
2. W skład Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
3. Zadania Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:
  - a) inicjowanie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
  - b) integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu,
  - c) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
  - d) współdziałanie z organami samorządu i organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi oraz przemocy domowej,
  - e) kontrola przestrzegania zasad i warunków zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych, na podstawie upoważnienia wystawionego przez Burmistrza w art. 18 ust. 1 i 8 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
  - f) wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałą Rady Miejskiej w Sokołowie Podlaskim poprzedzających wydawanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych,
  - g) współpraca z instytucjami, organizacjami i szkołami w celu diagnozowania oraz zapobiegania picia alkoholu i przemocy w rodzinie.
4. Przewodniczący planuje i organizuje prace Komisji i podkomisji problemowych.
5. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokołowie Podlaskim przy wykonywaniu swoich czynności współpracuje z Pełnomocnikiem ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, który koordynuje prace ww. komisji.
6. Siedzibą MKRPA jest Ośrodek Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokołowie Podlaskim. Ośrodek prowadzi również obsługę kancelaryjną Komisji.
7. Dla członków Komisji ustala się następujące wynagrodzenie:
  - dla przewodniczącego MKRPA wynagrodzenie w wysokości: **8% /brutto/ najniższego wynagrodzenia** – za udział w posiedzeniu MKRPA,
  - dla członków MKRPA wynagrodzenie w wysokości: **6% /brutto/ najniższego wynagrodzenia** za udział w posiedzeniu Komisji i w posiedzeniach podkomisji MKRPA,
  - dla członka MKRPA oddelegowanego przez komisję do udziału w posiedzeniach Sądu Rodzinnego w sprawach o zobowiązanie do leczenia odwykowego wszczętych na wniosek MKRPA wynagrodzenie w wysokości: **6% (brutto) najniższego wynagrodzenia** za udział w posiedzeniu SR.
  - Podstawą do wypłacenia w/w wynagrodzenia stanowi podpis złożony na listach obecności z poszczególnych posiedzeń Komisji.

VII. STAN ZASOBÓW UMOŻLIWIAJĄCYCH REALIZACJĘ PROGRAMU .

1. Funkcjonowanie Ośrodka Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ośrodek realizuje zadania własne Miasta, wynikające z ustawy „O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi”, ustawy „O przeciwdziałaniu narkomanii” oraz „Narodowego Programu

Zdrowia na lata 2021-2025” corocznie aktualizowane do bieżących potrzeb, a opracowywane w formie niniejszego „Programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Sokołowa Podlaskiego”.

Ośrodek dysponuje dobrą bazą lokalową. Zatrudnia 2 pracowników merytorycznych na 1 i ½ etatu oraz dwóch pracowników obsługi. Czynny jest od w godzinach 8⁰⁰ – 20⁰⁰ oraz w niedziele od 15³⁰ do 18³⁰. W każdą ostatnią niedzielę miesiąca od 9³⁰ do 18³⁰.

Ośrodek prowadzi różnorodną działalność z zakresu profilaktyki edukacyjnej, szkoleń, warsztatów terapeutycznych, konsultacji i doradztwa, socjoterapii. Prowadzi również obsługę kancelaryjną Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Pracownicy Ośrodka są członkami Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Główne formy działalności ORPA stanowią:

- prowadzenie **Punktu Konsultacyjnego** dla rodzin z problemem: alkoholowym i narkotykowym, ofiar przemocy domowej, dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
- obsługa **Telefonu Zaufania** jako formy szeroko pojętego wsparcia i doradztwa dla młodzieży i dorosłych,
- szkolenia kadr /nauczycieli i pedagogów/ do prowadzenia pozalekcyjnych zajęć dla młodzieży w formie programów profilaktyki uniwersalnej,
- profilaktyka szkolna uniwersalna (informacyjna i edukacyjna) – realizowana aktualnie przede wszystkim w postaci zamkniętych tematycznie i problemowo 3-etapowych programów edukacyjno-redukcyjnych, realizowanych w cyklu rocznym przez okres 3 lat – jako proces wspomagający system wychowania w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi zdrowiu i prawidłowemu rozwojowi psychofizycznemu dzieci i młodzieży /w sferach: fizycznej, psychicznej, społecznej, intelektualnej, duchowej/,
- profilaktyka szkolna doraźna w postaci jednodniowych, kilkugodzinnych spotkań specjalistów z dziedziny pedagogiki, psychologii i wiedzy o uzależnieniach, powtarzanych w roku następnym dla tej samej grupy na wyższym poziomie wiedzy,
- szkolenia w zakresie wiedzy o patologiach i dysfunkcjach społecznych oraz umiejętności pomocy i interwencji, dla pracowników instytucji zajmujących się tymi dziedzinami,
- prowadzenie grupy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu, kontynuujących ponadpodstawowy program terapii odwykowej,
- sesje rodzinne dla osób po terapii alkoholowej,
- konsultacje i terapia indywidualna dla osób doświadczających przemocy domowej,
- konsultacje terapeutyczno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową,
- prowadzenie warsztatu terapeutycznego dla osób współuzależnionych: „Studium rozwoju osobistego”,
- prowadzenie konsultacji informacyjno-terapeutycznych dla rodzin problemem alkoholowym,
- prowadzenie grupy edukacyjno-terapeutycznej dla osób współuzależnionych,
- konsultacje terapeutyczne i doradztwo socjoterapeutyczne dla dzieci i ich rodziców,
- prowadzenie interwencyjnych sesji dla rodziców i dzieci z rodzin alkoholowych,
- udzielanie porad prawnych z zakresu prawa rodzinnego, karnego, cywilnego,
- mityngi grup samopomocowych: AA,
- mityngi grupy samopomocowej Al.-Anon

- prowadzenie badań sondażowych w środowisku szkolnym i pozaszkolnym w zakresie szacunkowej skali zagrożeń patologiami życia społecznego,
- udostępnianie pomieszczeń dla różnych środowisk, zajmujących się nie komercyjnie szeroko pojętymi sprawami życia społecznego /sądowe spotkania rodzinne, sesje interwencyjne, mediacje sądowe i inne służące społeczności miasta/,
- współpraca oraz wsparcie dla środowisk i organizacji w zakresie realizacji zadań z profilaktyki alkoholowej i narkotykowej,
- prowadzenie kampanii informacyjno-edukacyjnej adresowanej dzieci, rodziców i pracowników szkół.

ORPA współpracuje z Centrum Pomocy Socjalnej, Poradnią Leczenia Uzależnień, Sądem Rejonowym, Komendą Powiatową Policji, szkołami i innymi instytucjami i stowarzyszeniami zajmującymi się problemem i profilaktyką alkoholową.

2. Funkcjonowanie Centrum Pomocy Socjalnej.

Centrum Pomocy Socjalnej w Sokołowie Podlaskim informuje, iż udziela wsparcia osobom bądź rodzinom, w których co najmniej u jednego z członków występuje problem z nadużywaniem alkoholu lub narkotyków. Pomoc udzielana jest całkowicie nieodpłatnie, w postaci poradnictwa specjalistycznego w formie konsultacji z psychologiem - w poniedziałek od godz. 7.45 do godz. 11.45 oraz w środę i piątek: w godz. od 7.45 do godz. 15.45. Udzielane są także porady prawne: w poniedziałek i wtorek od godz. 7.45 do godz. 14.45 oraz w czwartek od godz. 7.45.

Z w/w rodzinami, bądź pojedynczymi osobami prowadzona jest praca socjalna, której celem jest pomoc we wzmacnianiu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz stworzenie warunków sprzyjających osiągnięciu tego celu. Osoby bezrobotne, bez prawa do pobierania zasiłku z Urzędu Pracy, mają możliwość skorzystania z prac społecznie-użytecznych mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu z rynku pracy.

3. Funkcjonowanie Poradni Leczenia Uzależnień.

Poradnia Leczenia Uzależnień w Sokołowie Podlaskim działa w strukturze SPZOZ, mieści się w Sokołowie Podlaskim przy ul. Ks. Bosco 5, w budynku dyrekcji ZOZ. Poradnia realizuje 6 miesięczny podstawowy program leczenia odwykowego dla pacjentów uzależnionych od alkoholu, hazardzistów, osób uzależnionych w sposób krzyżowy oraz 6 miesięczny program podstawowy terapii dla osób współuzależnionych. Konsultuje i kieruje do leczenia odwykowego. Zapewnia pacjentom skierowania na badania diagnostyczne, leczenie farmakologiczne i opiekę lekarza psychiatry.

W każdym etapie terapii pacjenci korzystają z indywidualnych porad instruktorów terapii odwykowej, psychologów, pedagoga, specjalistów terapii uzależnień. Psychoterapię indywidualną osób uzależnionych i współuzależnionych w etapie ponadpodstawowym prowadzą specjaliści terapii uzależnień.

W poradni korzystają również z pomocy specjalistów osoby doznające przemocy domowej oraz osoby stosujące przemoc. Pomoc ta ma charakter terapii psychologicznej lub konsultacji indywidualnych. Pacjenci uzależnieni i współuzależnieni z problemem przemocy realizujący w PLU program terapii podstawowej, otrzymują do wykonania odpowiednie zadania w indywidualnym programie terapii. Stałym elementem edukacji w programie terapii jest radzenie sobie z przemocą domową.

W psychoterapii indywidualnej uczestniczą dorośli dzieci alkoholików (DDA). Z usług placówki korzystają również osoby skierowane na badania diagnostyczne i edukację dotyczącą picia alkoholu, osoby nadużywające alkoholu lub pijące w sposób ryzykowny, które utraciły prawo jazdy.

Poradnia czynna jest 5 dni w tygodniu: poniedziałek i środa: 8.00-18.00, wtorek: 8.00-15.00, czwartek: 8.00-16.00, piątek: 8.00-15.00.

W poradni pracuje wykwalifikowany personel: dwóch psychologów, dwie pielęgniarki, pedagog. Pedagog i magister pielęgniarstwa są certyfikowanym specjalistami psychoterapii terapii uzależnień, pielęgniarka jest certyfikowanym instruktorem psychoterapii uzależnień.

4. Funkcjonowanie Publicznej Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej

Publiczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna mieści się w lokalu przy ul. M. Skłodowskiej - Curie 24a. Czynna jest od poniedziałku do piątku w godzinach: poniedziałek- czwartek 8.00-18.30, piątek: 8.00-17.00.

Oferta Poradni: Szkolenia dla wychowawców, nauczycieli, specjalistów na tematy: „Zaburzenia depresyjne dzieci i młodzieży”, „Przeciwdziałanie przemocy domowej wobec dziecka”, „Szkolna interwencja profilaktyczna”.

Szkolenia dla rodziców: „Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży” „Jak zapobiegać uzależnieniom od komputera, telefonu i telewizji u dzieci i młodzieży?”, „ Jak wprowadzać małe dziecko w świat cyfrowych technologii ”.

Zajęcia dla uczniów: Program profilaktyczny - „Unplugged”, „Niebezpieczne pułapki uzależnień behawioralnych”, „Przemoc rówieśnicza i cyberprzemoc”, Program profilaktyczny – „Radość bez używek”, „ Czynniki ryzyka i czynniki chroniące w zażywaniu substancji psychoaktywnych”, „ Lekcja empatii”, „Trening odporności emocjonalnej”, „ Zajęcia integracyjne”, „ Jak mądrze korzystać z komputera i Internetu”.

5. Grupy samopomocowe.

W Sokołowie Podlaskim działa grupa samopomocowa Anonimowych Alkoholików (AA) oraz grupa rodzinna Al.-Anon. Grupy spotykają się w różnych miejscach, w stałe dni a ich usytuowanie ilustruje poniższa tabela:

Dzień	Godzina	Nazwa grupy	Miejsce
Poniedziałek	19.00	AA	Konkatedra
Środa	17.00	AA	ORPA
Piątek	18.00	AA	ORPA
Niedziela	16.00	AA	ORPA
Czwartek	16.30	Al-Anon	ORPA

Ośrodek udostępnia swoje pomieszczenia grupom samopomocowym na mityngi - mityngi w ORPA odbywają się w środy, czwartki, piątki i niedziele.

VIII. CELE I ZADANIA PROGRAMU NA ROK 2025.

Głównym celem Programu jest ograniczanie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych substancji psychoaktywnych poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców miasta. Prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Głównym założeniem programów przeciwdziałania alkoholizmowi/narkomanii jest ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem używania środków psychoaktywnych poprzez rozwój działań związanych z profilaktyką i terapią uzależnień, wzrost świadomości społecznej, przeciwdziałanie powstawaniu i redukcja następstw używania substancji psychoaktywnych, integracja społeczna osób uzależnionych oraz doskonalenie współpracy pomiędzy poszczególnymi instytucjami, szkołami.

W Programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach jako podstawowy element pracy z dziećmi i młodzieżą w zakresie opóźnienia inicjacji alkoholowej/narkotykowej.

IX. FINANSOWANIE PROGRAMU

Zadania ujęte w niniejszym Programie finansowane są ze środków finansowych znajdujących się w budżecie miasta Sokołów Podlaski (Dział 851 „Ochrona zdrowia”, Rozdział 85154 „Przeciwdziałanie alkoholizmowi” oraz Rozdział 85153 „Przeciwdziałanie narkomanii” pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, o których mowa w art. 18² ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, które nie mogą być przeznaczone na inne cele. Szacuje się, iż w 2025 roku wpłynie kwota w wysokości: **600 000,00 zł**.

Koszty realizacji Programu, płace osób zatrudnionych w ORPA, doposażanie stanowisk pracy w ORPA poprzez zakup niezbędnych sprzętów biurowych, oprogramowania, artykułów biurowych, papierniczych, literatury, wydawnictw specjalistycznych, mebli, konserwacja, naprawa sprzętu biurowego, remonty, opłaty za energię elektryczną i inne opłaty są również finansowane z ww. środków.

Część zadań ujętych w Programie finansowana będzie z dodatkowych środków uzyskanych przez Miasto na przeciwdziałanie negatywnym skutkom picia alkoholu. Środki te pochodzą z opłat za zezwolenia na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nie przekraczającej 300 ml (tzw. „małpki”).

X. DZIAŁANIA SŁUŻĄCE OSIĄGANIU CELÓW MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W 2025 r:

1. ZWIĘKSZANIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH OD ALKOHOLU I NARKOTYKÓW.

- Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu/narkotyków.
- Prowadzenie grupy terapeutycznej zapobiegania nawrotom choroby alkoholowej i brania narkotyków, konsultacje indywidualne, sesje rodzinne, konsultacje motywujące do leczenia.
- Obsługa Telefonu Zaufania.
- Organizowanie warsztatów tematycznych i treningów interpersonalnych.
- Podejmowanie działań motywujących do leczenia oraz zobowiązania osób uzależnionych od alkoholu do poddania się leczeniu odwykowemu.
- Motywowanie osób z problemem narkotykowym do leczenia.
- Udostępnianie pomieszczeń ORPA grupom samopomocowym na mityngi.
- Współpraca z Poradnią Leczenia Uzależnień w Sokołowie Podlaskim.
- Udostępnianie materiałów edukacyjnych dotyczących problemu alkoholowego, narkotykowego i współuzależnienia oraz wykazu zakładów leczenia odwykowego.

2. UDZIELANIE RODZINOM, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ PROBLEMY ALKOHOLOWE LUB NARKOTYKOWE POMOCY PSYCHOSPOŁECZNEJ I PRAWNEJ, A W SZCZEGÓLNOŚCI OCHRONY PRZED PRZEMOCĄ W RODZINIE.

- Prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób i rodzin z problemem alkoholowym/narkotykowym, oraz ofiar przemocy.
- Organizowanie warsztatów tematycznych i treningów interpersonalnych.
- Prowadzenie konsultacji, sesji rodzinnych oraz zajęć w grupie wsparcia dla ofiar przemocy domowej.
- Prowadzenie konsultacji indywidualnych dla sprawców przemocy w rodzinie.
- Prowadzenie warsztatu terapeutycznego „Studium rozwoju osobistego” dla osób współuzależnionych i osób doznających przemocy domowej.
- Prowadzenie konsultacji informacyjno-terapeutycznych dla rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz grupy wsparcia dla osób współuzależnionych.
- Prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin alkoholowych i ich rodziców - konsultacje indywidualne, terapia indywidualna, sesje rodzinne, pomoc w problemach dydaktycznych.
- Udzielanie pomocy prawnej rodzinom, w których występuje problem alkoholowy, narkotykowy lub przemoc.
- Objęcie dzieci z grup ryzyka profilaktycznymi zajęciami sportowymi.
- Organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin alkoholowych z programem profilaktycznym.
- Podwyższanie kompetencji osób w zakresie pomagania osobom doznającym przemocy poprzez dofinansowywanie do szkoleń i kursów specjalistycznych, konferencji.
- Dofinansowywanie do wypoczynku zimowego lub letniego, z elementami profilaktyki, socjoterapii, dla dzieci z rodzin dotkniętych chorobą alkoholową.
- Udostępnianie pomieszczeń ośrodka na mediacje sądowe oraz sesje rodzinne.

3. PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ, EDUKACYJNEJ W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W SZCZEGÓLNOŚCI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY, W TYM PROWADZENIE POZALEKCYJNYCH ZAJĘĆ SPORTOWYCH, A TAKŻE DZIAŁAŃ NA RZECZ DOŻYWIANIA DZIECI UCZESTNICZĄCYCH W PROGRAMACH OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH I SOCJOTERAPEUTYCZNYCH.

- Wspieranie merytoryczne i finansowe szkół w realizacji projektu: „**Dzień profilaktyki w szkole**”.
- Prowadzenie i wdrażanie programów autorskich z zakresu przeciwdziałania przemocy w szkole.
- Prowadzenie oddziaływań edukacyjnych dotyczących środków psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze) oraz uzależnień behawioralnych.
- Prowadzenie profilaktycznych zajęć sportowych – włączanie do tych zajęć jak największej liczby dzieci z grupy ryzyka.
- Prowadzenie warsztatów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uzależnień.
- Kontynuacja działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów („Spójrz inaczej”, „Debata”, „Program domowych detektywów”, „Fantastyczne możliwości”, „Spotkania z Leonem”, „Unplugged”, „Cukierki”).
- Wprowadzenie nowoczesnych, rekomendowanych programów profilaktycznych obejmujących ćwiczenia odmawiania picia, nieulegania naciskom grupy, bronięcia własnych postaw i przekonań, rozwijania zainteresowań, promujących zdrowie, rozwijających zainteresowania uczniów.

- Poszerzanie wiedzy nauczycieli i rodziców z zakresu profilaktyki uzależnień od: alkoholu, narkotyków, nikotyny, uzależnień behawioralnych (Internetu, komputera, cyberprzemocy).
- Organizowanie dla rodziców spotkań ze specjalistami z zakresu wychowania i profilaktyki uzależnień.
- Włączanie rodziców i nauczycieli do udziału w realizacji szkolnych programów profilaktycznych.

4. WSPOMAGANIE DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI, STOWARZYSZEŃ I OSÓB FIZYCZNYCH SŁUŻĄCEJ ROZWIĄZYWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

- Udostępnianie pomieszczeń Ośrodka na rodzinne mediacje sądowe.
- Współpraca z jednostkami miejskimi w zakresie przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu.
- Wspieranie konkretnych przedsięwzięć służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych, inicjowanych przez instytucje współpracujące w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
- Włączanie do realizacji zadań Programu osób wykwalifikowanych we właściwych dziedzinach, na zasadzie zleceń przedmiotowych i konkursów ofert.
- Udział w dofinansowaniu zakupów materiałów i sprzętu, niezbędnego do realizacji programów inicjowanych przez instytucje współpracujące w zakresie profilaktyki uzależnień.
- Współpraca z Sądem Rodzinnym w Sokołowie Podlaskim w zakresie organizacji i nadzoru nad spotkaniami rodzinnymi oraz w sprawach o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.
- Wspieranie placówek oświatowych w organizacji zimowisk z programem profilaktyczno-wychowawczym.
- Pomoc szkołom w zakupie materiałów edukacyjnych z zakresu profilaktyki uzależnień – informatorów, pakietów edukacyjnych, tablic edukacyjnych.
- Współpraca z kuratorami sądowymi oraz policją w zakresie profilaktyki alkoholowej i przeciwdziałaniu przemocy domowej.
- Współpraca z Centrum Pomocy Socjalnej w zakresie: motywowania do terapii alkoholowej, pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i przeciwdziałaniu przemocy domowej.
- Współpraca z ZHP Sokołów Podlaski oraz z innymi stowarzyszeniami w zakresie profilaktyki alkoholowej, organizacji kolonii wychowawczej z programem profilaktycznym.
- Współpraca z grupami samopomocowymi: AA, Al. – Anon oraz stowarzyszeniami działającymi na rzecz przeciwdziałaniu alkoholizmowi i narkomanii.
- Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Współpraca z Publiczną Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w zakresie profilaktyki uzależnień.
- Współpraca z placówkami oświatowymi i innymi instytucjami w zakresie realizacji programów profilaktyki uzależnień.
- Wspieranie działalności Poradni Leczenia Uzależnień i innych placówek leczenia odwykowego.

5. PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI INFORMACYJNEJ:

- Prowadzenie strony internetowej ORPA udostępnianie mieszkańcom miasta informacji o działalności Ośrodka, uzależnieniach /alkoholizm, narkomania, przemoc, uzależnienia behawioralne/, miejsc pomocy.
- Upowszechnianie materiałów edukacyjnych /broszur, czasopisma/ oraz prowadzenie wypożyczalni książek, poradników.

- Przekazywanie rodzicom, placówkom oświatowym oraz instytucjom współpracującym w zakresie profilaktyki materiałów edukacyjno – profilaktycznych, ulotek, broszur, publikacji.
- Udział w ogólnopolskich kampaniach profilaktycznych.
- Organizowanie spotkań profilaktyczno – informacyjnych dla rodziców.
- Rozpowszechnianie informacji o miejscach pomocowych dla dzieci i rodzin z problemem alkoholowym, narkotykowym bądź przemocowym.

6. ZADANIA WYNIKAJĄCE Z PRAWA LOKALNEGO DOTYCZĄCEGO ZASAD I WARUNKÓW PROWADZENIA SPRZEDAŻY NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ KONTROLI PRZESTRZEGANIA TYCH ZASAD PRZEZ PODMIOTY GOSPODARCZE PROWADZĄCE OBRÓT NAPOJAMI ALKOHOLOWYMI.

- Prowadzenie kontroli sprzedaży napojów alkoholowych (według oddzielnego planu).
- Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży alkoholu – poprzez rozprowadzanie w punktach sprzedaży alkoholu materiałów edukacyjnych.
- Organizowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych.
- Racjonalizowanie dostępności napojów alkoholowych poprzez ustalenie:
  - maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i wydawanie w tym zakresie stosownej opinii oraz zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
  - opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż alkoholu pod względem lokalizacji ze stosownymi uchwałami Rady Miejskiej.
- Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów określonych w artykule 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
- Współpraca Miejskiej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji i innych instytucji w kierunku prawnego egzekwowania przestrzegania ustawowego zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.

PLANOWANY HARMONOGRAM SŁUŻĄCY OSIĄGANIU CELÓW PROGRAMU ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2025, SPOSÓB REALIZACJI, WSKAŹNIKI, PLANOWANE ŚRODKI.

Na realizację zadań Programu planuje się przeznaczyć kwotę w 2025 roku: 190 000,00 zł. Szacuje się, iż wpływy w poszczególnych latach, za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych utrzymają się na tym samym poziomie.

Nazwa zadania szczegółowe	Wskaźniki	Planowane środki	
		2025	
Cel nr 1. Poprawienie funkcjonowania, redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja osób uzależnionych oraz ich bliskich.			
Prowadzenie grupy edukacyjno-terapeutycznej mającej na celu zapobieganie picia alkoholu i braniu narkotyków oraz reintegrację społeczną osób uzależnionych, konsultacje motywujące do leczenia, sesje rodzinne - program pomocowy dla osób uzależnionych zagrożonych marginalizacją.	Liczba osób korzystających z terapii, udzielonych konsultacji indywidualnych, konsultacji motywujących do leczenia. Liczba sesji rodzinnych.	68 000,00	

Prowadzenie warsztatu „Studium rozwoju osobistego” dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy – program pomocowy dla osób współuzależnionych zagrożonych marginalizacją.	Liczba osób pracujących w grupie.		
Prowadzenie poradnictwa socjoterapeuty dla dzieci i rodzin, konsultacje indywidualne , sesje rodzinne.	Liczba konsultacji, porad, osób objętych działaniami.		
Konsultacje indywidualne dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz hazardu, prowadzenie grupy wsparcia dla osób współuzależnionych.	Liczba osób objętych działaniami.		
Prowadzenie poradnictwa prawnego.	Liczba udzielonych porad.		
Wsparcie finansowe placówek leczenia odwykowego.	Liczba pacjentów objęta leczeniem odwykowym.		
Cel nr 2.			
Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie.			
Prowadzenie grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej, konsultacji indywidualnych dla osób doświadczających przemocy domowej, dla osób stosujących przemoc domową. Prowadzenie sesji rodzinnych. Program dla osób dotkniętych przemocą, porady jak radzić sobie z przemocą w rodzinie. Program dla osoby stosującej przemoc – jak radzić sobie z agresją.	Liczba udzielonych konsultacji, prowadzonych terapii rodzinnych.	32 000,00	
Udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba rozpatrzonych Niebieskich Kart, która wpłynęła do Zespołu Interdyscyplinarnego.		
Cel nr 3.			
Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.			
Prowadzenie programów z Systemu programów rekomendowanych i programów autorskich. Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych. Prowadzenie działań edukacyjno- profilaktycznych oraz informacyjnych na temat nowych substancji psychoaktywnych /dopalaczy/. Realizowanie programów promujących zdrowie psychiczne. Realizowanie programów podnoszących świadomość w zakresie konsekwencji palenia papierosów. Prowadzenie programów profilaktycznych dotyczących zagadnień agresji, ze szczególnym uwzględnieniem agresji słownej, poniżania i ośmieszania. Prowadzenie programów profilaktycznych kształtujących kompetencje osobowościowe uczniów, ich zdolności interpersonalne niezbędne do funkcjonowania wśród rówieśników bez pomocy alkoholu, papierosów i narkotyków. Preferowanie programów profilaktycznych w szkołach obejmujących oprócz uczniów rodziców i nauczycieli.	Liczba programów . Liczba osób objętych programami.	44 000,00	
Prowadzenie warsztatów dla uczniów na temat bezpiecznego korzystania z Internetu, poszerzanie wiedzy na temat zagrożeń związanych z cyberprzemocą i hejtem, przekazywanie informacji nt. niebezpieczeństwa jakim jest zawieranie nowych znajomości w Internecie.	Liczba przeprowadzonych warsztatów, liczba uczniów.		

Ułatwianie uczniom dostępności informacji na temat instytucji świadczących pomoc osobom dotkniętym alkoholizmem, narkomanią lub przemocą.	Liczba przekazanych informatorów.		
Cel nr 4 Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkotykowych oraz uzależnień behawioralnych.			
Dofinansowanie do wypoczynku letniego z programem profilaktycznym. Dofinansowanie do zimowisk z programem profilaktycznym.	Liczba dzieci korzystających z dofinansowania.	3 000,00	
Przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu poprzez: – promowanie wydarzeń kulturalnych i społecznych o charakterze bezalkoholowym. – wzbogacanie form aktywnego spędzania czasu wolnego. – promowanie wśród społeczności lokalnej zdrowego stylu życia.	Liczba wydarzeń. Liczba materiałów edukacyjno-informacyjnych przekazanych podczas wydarzeń kulturalnych i sportowych.		
Cel nr 5. Opóźnienie inicjacji alkoholowej/narkotykowej wśród dzieci i młodzieży poprzez upowszechnianie wiedzy dotyczącej uzależnienia od nikotyny, alkoholu, narkotyków, jak również uzależnień behawioralnych oraz miejsc pomocowych.			
Dystrybuowanie materiałów informacyjno-edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii, niebezpieczeństw w sieci.	Liczba przekazanych materiałów informacyjno-edukacyjnych	2 000,00	
Dystrybuowanie materiałów informacyjno-edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy – jak radzić sobie z przemocą, gdzie szukać pomocy.	Liczba przekazanych materiałów informacyjno-edukacyjnych		
Prowadzenie lokalnych kampanii na temat działania substancji psychoaktywnych (alkoholu i narkotyków).	Liczba kampanii. Liczba odbiorców.		
Działalność edukacyjno-informacyjna w punkcie konsultacyjnym.	Liczba konsultacji. Liczba przekazanych materiałów		
Rozpowszechnianie informacji o instytucjach lokalnych udzielających pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym oraz ofiarom przemocy poprzez rozprowadzanie plakatów i ulotek informacyjnych.	Liczba przekazanych ulotek		
Cel nr 6. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu uzależnień.			
Szkolenie nauczycieli przygotowujące do prowadzenia programów profilaktycznych z Systemu programów rekomendowanych.	Liczba programów, liczba przeszkolonych osób	10 000,00	
Szkolenie członków MKRPA.	Liczba przeszkolonych osób.		
Szkolenie pracowników ORPA.	Liczba przeszkolonych osób.		
Szkolenia dla osób uczestniczących w realizacji zadań z zakresu uzależnień: pracowników socjalnych, kuratorów	Liczba przeszkolonych osób.		
Cel nr 7. Monitorowanie i badanie problematyki związanej z sytuacją w zakresie używania wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych (dopalaczy), spożywania alkoholu (z uwzględnieniem poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu).			

Analiza danych z instytucji współpracujących w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom. Analiza badań przeprowadzonych wśród uczniów.		0,00	
Cel nr 8. Zmniejszenie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu. Zwiększenie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie dystrybucji, sprzedaży, reklamy oraz spożywania napojów alkoholowych.			
Prowadzenie szkoleń dla właścicieli i sprzedawców napojów alkoholowych (np. „Zakup kontrolowany”).	Liczba przeszkolonych sprzedawców	1 000,00	
Organizowanie kontroli punktów sprzedaży alkoholu w zakresie przestrzegania i zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim przez członków MKRPA.	Liczba dokonanych kontroli		
Kampania na rzecz ograniczania sprzedaży alkoholu nieletnim „Odpowiedzialna sprzedaż alkoholu”.	Liczba odbiorców i materiałów edukacyjnych.		
Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych – MKRPA.	Liczba zaopiniowanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu.		
Cel nr 9 Działalność Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – prowadzenie działań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom.			
Inicjowanie działań na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi/narkomanii. Inicjowanie działań z zakresu profilaktyki szkolnej i rodzinnej. Motywowanie do leczenia odwykowego. Kontrole punktów sprzedaży alkoholu. Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych – MKRPA. Prowadzenie procedury zobowiązania do leczenia odwykowego. Udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego.	Liczba posiedzeń plenarnych MKRPA. Liczba posiedzeń podkomisji MKRPA.	30 000,00	
Udział w sprawach o zobowiązanie do leczenia odwykowego wszczętych na wniosek Komisji.	Liczba spraw o zobowiązanie do leczenia odwykowego.		
Kierowanie do biegłych sądowych w celu wydania opinii w sprawie Zespołu Zależności Alkoholowej (ZZA)	Liczba wydanych opinii.		
Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w celu zobowiązania do leczenia odwykowego od alkoholu. Koszty sądowe w postępowaniach o zobowiązanie do leczenia odwykowego.	Liczba wniosków skierowanych do SR.		
łącznie zadania 1-9:		190 000,00	

(Planowane działania realizowane będą w miarę posiadanych środków)

FINANSOWE ROZLICZENIE ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH NA PRZECIWDZIAŁANIE NEGATYWNYM SKUTKOM SPOŻYWANIA ALKOHOLU W 2025 ROKU (MAŁPKI).

DZIAŁ 851 ROZ. 851 95	WYSZCZEGÓLNIENIE	PLAN NA 2025
4170	WYNAGRODZENIA BEZOSOBOWE	60 000,00
4210	ZAKUP MATERIAŁÓW I WYPOSAŻENIA	20 000,00
4220	ZAKUP ŚRODKÓW ŻYWNOŚCI	1 000,00
4270	ZAKUP USŁUG REMONTOWYCH	18 000,00
4300	ZAKUP USŁUG POZOSTAŁYCH	50 000,00
4430	RÓŻNE OPŁATY I SKŁADKI NA UBEZPIECZENIE	1 000,00
	RAZEM	150 000,00

FINANSOWE ROZLICZENIE ŚRODKÓW PRZEZNACZONYCH NA REALIZACJĘ MIEJSKIEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA 2025 ROK.

Na realizację miejskiego programu przeciwdziałania narkomanii w roku 2025 przeznaczona jest kwota w wysokości: **30 000,00 zł.** Kwota ta w roku 2025 zostanie rozdysponowana w następujący sposób:

Dział 851 Roz. 85153	WYSZCZEGÓLNIENIE	KWOTA PLANOWANA
4110	Składki na ubezpieczenia społeczne.	1 000,00
4170	Wynagrodzenia bezosobowe. Usługi materialne na rzecz ORPA realizowane zgodnie z umowami – zleceniami	14 000,00
4210	Zakup materiałów edukacyjno – informacyjnych.	1 000,00
4300	Szkolenia, zapłaty za usługi zlecone osobom prowadzącym działalność gospodarczą, umowy o dzieło	14 000,00

	Razem	<u>30 000,00</u>

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

1. Opóźnienie inicjacji alkoholowej oraz korzystania z innych substancji psychoaktywnych wśród dzieci i młodzieży.
2. Podniesienie świadomości mieszkańców Sokołowa Podlaskiego wobec skutków nadużywania alkoholu, narkotyków i nowych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.
3. Zwiększenie dostępności profesjonalnej pomocy osobom uzależnionym od alkoholu/narkotyków i ich rodzinom.
4. Dostarczenie informacji mieszkańcom miasta, rodzinom z problemem alkoholowym/narkotykowym informacji o miejscach pomocowych.
5. Zmniejszenie skali dysfunkcji występujących w rodzinach, w których występuje przemoc.

XI. SPOSÓB MONITOROWANIA I EWALUACJA.

Monitoring i kontrola prowadzone będą poprzez:

1. Roczne sprawozdania wewnętrzne składane Burmistrzowi Miasta i Radzie Miejskiej Miasta Sokołowa Podlaskiego.
2. Sprawozdanie zewnętrzne dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego z realizacji Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025.
3. Ewaluacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2023 - 2024 r, która zostanie wykonana przez Urząd Miasta - Ośrodek Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokołowie Podlaskim.
4. Odpowiedzialny za prawidłową realizację zawartych umów z beneficjentami Miasta Sokołowa Podlaskiego jest Pełnomocnik Burmistrza Miasta ds. Realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii .

Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Sokołowa Podlaskiego na rok 2025 został pozytywnie zaopiniowany przez MKRPA w Sokołowie Podlaskim na posiedzeniu w dniu 29 listopada 2024 roku.

